

Sygn. akt IV KK 49/20

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2020 r.
w sprawie z wniosku **Z. W.**
o odszkodowanie i zadośćuczynienie,
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy,
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...),
z dnia 28 sierpnia 2019 r., sygn. akt II AKa (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K.,
z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt III Ko (...)

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć wnioskodawcę kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Z. W. , działający poprzez swojego pełnomocnika, w dniu 20 lutego 2018 r., złożył wniosek o zasądzenie uzupełniającego zadośćuczynienia w kwocie 138.306,67 zł wraz z odsetkami ustawowymi, od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty, za okres pozbawienia wolności od 5 maja 1983 r. do 5 sierpnia 1983 r. oraz zasądzenie 4.534,74 zł tytułem uzupełniającego odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty, za okres pozostawania bez pracy w okresie od 5 maja 1982 r. do dnia 26 października 1983 r. Podstawą tego żądania były względy słuszności, a mianowicie ocena, że

zasądzone przez Sąd Wojewódzki w K. w dniu 8 grudnia 1993 r. w sprawie sygn. akt III Ko (...) na rzecz Z. W. odszkodowanie i zadośćuczynienie nie rekompensowało całości szkody i krzywdy, w szczególności wobec później ujawnionych negatywnych skutków zdrowotnych u pokrzywdzonego, które miały mieć związek z jego osadzeniem, a także wobec faktu, iż obecnie w podobnych stanach faktycznych sądy zasądają relatywnie większe kwoty zadośćuczynienia, niż to miało miejsce w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia. Następnie, na rozprawie w dniu 30 maja 2018 r. pełnomocnik zmodyfikował wniosek, żądając kwoty 158.813,20 zł tytułem zadośćuczynienia i kwoty 4.886,56 zł tytułem odszkodowania, uzasadniając to zmianą przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, na którym oparto poprzednie wyliczenia rachunkowe. Z kolei pismem z dnia 13 grudnia 2018 r. pełnomocnik wnioskodawcy ponownie zmodyfikował żądanie, domagając się uzupełniającego zadośćuczynienia w kwocie nie mniejszej niż 300.000 zł.

Prokurator wniósł o oddalenie wniosku w całości uzasadniając to faktem, że w sprawie sygn. akt III Ko (...) Sądu Wojewódzkiego w K. zostało już zasądzone odszkodowanie i zadośćuczynienie na rzecz wnioskodawcy w odpowiedniej kwocie, a względy słuszności nie przemawiają za zasądzeniem uzupełniającego odszkodowania lub zadośćuczynienia.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt III Ko (...), na podstawie art. 8 ust. 1 i 4 i art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. nr 34 poz. 149 ze zm.):

1. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Z.W. kwotę 4.886,56 zł tytułem odszkodowania za poniesioną szkodę oraz kwotę 75.000 zł tytułem zadośćuczynienia, obydwie kwoty z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku;
2. oddalił wniosek w pozostałej części;
3. stwierdził, że koszty postępowania w sprawie ponosi Skarb Państwa.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniosła pełnomocnik wnioskodawcy, która zaskarżyła orzeczenie w części, tj. co do jego pkt II w zakresie, w jakim Sąd I instancji oddalił roszczenie wnioskodawcy ponad kwotę 75.000 zł tytułem

zadośćuczynienia, zarzucając obrazę przepisu postępowania, tj. art. 7 k.p.k. oraz obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. w zw. z art. 558 k.p.k. w zw. z art. 445 § 1 kc. Skarżąca wskazując na te zarzuty wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz Z. W. dalszej kwoty zadośćuczynienia w wysokości 225.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2019 r., sygn.. akt II AKa (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł pełnomocnik wnioskodawcy, który zaskarżając wyrok w całości, zarzucił:

„rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez nieprawidłowo przeprowadzoną kontrolę instancyjną i powielenie błędu Sądu I instancji prowadzące do uznania, iż kwota zadośćuczynienia w wysokości 75.000 zł jest kwotą współmierną do rozmiarów doznaney przez wnioskodawcę krzywdy w czasie niesłusznego pozbawienia wolności, podczas gdy należało uznać, iż kwota ta jest rażąco niska”.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy właściwemu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Regionalnej w K. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez pełnomocnika wnioskodawcy Z. W. jest oczywiście bezzasadna.

Analiza treści zarzutu jak i uzasadnienia kasacji jednoznacznie wskazuje, że skarżący w dalszym ciągu kwestionuje wysokość zasądzzonego na rzecz wnioskodawcy zadośćuczynienia podnosząc, że zasądzona kwota jest rażąco niska i jest niewspółmierna do rozmiarów doznaney przez wnioskodawcę krzywdy. Doszło do tego, zdaniem skarżącego, z uwagi na rażące naruszenie przez Sąd odwoławczy przepisów art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. Nie podzielając takiego stanowiska, należy stwierdzić, że Sąd Apelacyjny w (...) rozpoznał

podniesiony w apelacji zarzut obrazy art. 7 k.p.k. w sposób prawidłowy, a co jednoznacznie wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Przypomnieć należy, że pełnomocnik wnioskodawcy w apelacji naruszenie art. 7 k.p.k. wiązał tylko i wyłącznie z dokonaniem przez Sąd I instancji dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów w postaci zeznań wnioskodawcy, jak również dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia od 1983 r. do chwili obecnej oraz książeczki wojskowej, polegającej na bezpodstawnym przyjęciu, że brak jest podstaw do uznania, iż schorzenia neurologiczne i ortopedyczne wnioskodawcy mają związek przyczynowy z jego pobytem w areszcie śledczym oraz Zakładzie Karnym w H. . Sąd odwoławczy odnosząc się do tak postawionego zarzutu stwierdził, że całkowicie chybiony jest zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. oraz w sposób obszerny i wyczerpujący uzasadnił swoje stanowisko. Podkreślił słusznie, że Sąd Okręgowy swoje ustalenia dotyczące braku podstaw do uznania, iż schorzenia neurologiczne i ortopedyczne mają związek przyczynowy z pobytem wnioskodawcy w areszcie śledczym i w zakładzie karny, oparł na opiniach biegłych lekarzy z zakresu neurologii oraz traumatologii i ortopedii. Opinie te zostały przez Sądy obu instancji uznane za wyczerpujące, jasne i niesprzeczne wewnątrznie oraz korespondujące ze sobą, jeżeli chodzi o konkluzje, a także zgodne z opinią biegłego wydaną w sprawie Sądu Wojewódzkiego w K. o sygn. III Ko (...), a więc w sprawie, w której wnioskodawcy zasądzono odszkodowanie i zadośćuczynienie, a która jest podstawą dochodzenia uzupełniającego roszczenia. Analiza apelacji jak i kasacji wskazuje, że pełnomocnicy wnioskodawcy nawet nie starali się podważyć treści tych opinii, a jedynie zarzucali błędność ich oceny wobec treści zapisów książeczki wojskowej. Sąd Apelacyjny miał na uwadze ten dokument, jednakże zauważył, podobnie jak Sąd I instancji, że zapis z 1986 r. o niezdolności wnioskodawcy do służby wojskowej jest odosobniony i nie może podważać opinii biegłych, szczególnie że brak jest wskazania w książeczce wojskowej przyczyny takiej niezdolności. Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że Sąd odwoławczy przeprowadził kontrolę odwoławczą w zakresie stawianego w apelacji zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. i wskazanych uchybień, w sposób prawidłowy, dlatego też podnoszenie obecnie w uzasadnieniu kasacji, że w sprawie nie zostały wzięte pod uwagę skutki psychiczne mające wpływ na ustalenie rozmiaru krzywdy

wnioskodawcy, jest całkowicie niezasadne. Zauważyć jednak należy, że pomimo braku wcześniejszego wniosku pełnomocnika o ocenę krzywdy również w kontekście przeżyć psychicznych wnioskodawcy, Sądy analizowały i oceniały te okoliczności, które zdaniem pełnomocnika miały wpływ na ocenę rozmiaru krzywdy, w tym długotrwałość pobytu Z. W. w areszcie śledczym i zakładzie karnym, dolegliwości związane z pozbawieniem wolności między innymi z uwagi na jego wiek i osadzenie bezpośrednio po złamaniu nogi oraz fakt, że został on skazany za działalność z pobudek patriotycznych.

Na zakończenie należy zauważyć, że oczywistym jest, iż brak jest praktycznie możliwości prostego przeliczenia krzywd fizycznych i moralnych doznanych przez człowieka, a ocena kryteriów decydujących o wysokości zadośćuczynienia zależy od okoliczności konkretnej sprawy. Skarżący w kasacji nie wykazał jednak, ani w sposób bezpośredni stawiając zarzut z art. 445 § 1 k.c., ani też poprzez powiązanie tego przepisu z art. 433 k.p.k., że wydane w sprawie orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady ustalania wysokości tego świadczenia. Kwota *odpowiednia* zadośćuczynienia, o której mowa w art. 445 § 1 k.c., należy natomiast do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. Kwestionując wysokość przyznanego zadośćuczynienia, poprzez zarzut naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zakresie wyżej wskazanym, kasacja w istocie wkracza w sferę swobodnego uznania sędziowskiego, a to w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.